

Slouvenski dom

Stev. 250

V Ljubljani, sredo 3. novembra 1937

Leto II.

Japonski reklamni agent o zahtevah svoje države na Kitajskem:

Carinska zveza Japonske s Kitajsko

Newyork, 3. nov. AA. Havas: V Newyork je prišel generalni ravnatelj največjega japonskega lista »Niši Niši, Singoro. Potuje v Evropo in je ena izmed onih osebnosti, ki jih japonska vlada pošilja po svetu, da poute javno mnenje o problemih, ki najbolj zanimajo japonsko javno mnenje. Ugladni japonski časnikar je izjavil pred odhodom v Evropo amer. časnikarjem, da se sedanjí spor na Daljnem vzhodu prav lahko razvije v svetovno vojno, če bi se rešitev spora predolgo zavlekla. Zelo verjetno je, da se bo v to vojno najprej zapletla Sovjetska Rusija. Toda morate biti že sedaj prepričani, je rekel japonski časnikar, da Japonska ne bo pustila niti za ped, pa naj se zgodi, kar hoče.

Singoro je nato še rekel, da so glavne japonske zahteve te-le:

1. na Kitajskem se mora nehati protijaponska propaganda;
2. razširiti se mora razorožen predel okoli Sanghaja;
3. Kitajska mora priznati mandžursko vlado;
4. vsa Kitajska se mora povezati v posebno carinsko zvezo z Japonsko.

Ob koncu je Singoro podčrtal, da Japonska ne želi zasesti kakih delov Kitajske.

Pred uradno bojno napovedjo

Tokio, 3. novembra. o. Kljub temu, da vojna med Kitajci in Japonci dejansko traja že nekaj mesecev, še ni prišlo do napovedi vojne po Japoncih. Japonski vojaški krogi mislijo zdaj na to, da bi Japonska Kitajcem uradno napovedala vojno ter s tem dobila nekako moralno pravico za uporabo vseh bojnih sredstev, s čimer bi se vojna naglo končala v prid Japoncem. V zvezi s tem stremljenjem, ki se bo nedvomno v kratkem uresničilo, je ustanovitev vrhovnega bojnega poveljstva pod osebnim cesarjevim vodstvom. Tako vrhovno poveljstvo je Japonska imela poslednjič v veliki vojni z Rusijo pred tridesetimi leti.

Boji za Sangaj

Sanghaj, 3. novembra. Kljub temu, da močno dežuje, so danes Japonci prisiljeni bojevati se za Hungjao. Poskušajo prekoračiti Sučov zaliv na drugih točkah z nakanjo, da obkrožijo Sanghaj. Kitajci odločno zanikajo japonske trditve, da so japonske čete, nad 10.000 po številu, prekoračile zaliv na jugu, zahodno od mednarodnega taborišča.

Le peščici japonskih vojakov je uspelo prekoračiti reko. Ti so v veliki nevarnosti, da jih kitajske strojneje popolnoma ne uničijo. Na tucate tujih vil v modernem mestu Hungjao in predmestju je stalno v nevarnosti pred granatami, ki lete iz japonskih baterij na severni strani zaliva. Več krasnih zgradb je bilo porušenih z direktnimi strelji.

Sanghaj, 2. nov. Japonski višji vojaški krogi zatrjujejo, da so njihove čete prekoračile reko Hunan na več mestih 6 km od Cang-Teha ter da so zavzele več mostov, ki so v bližini Cang-Teha, katerega brani okoli 6000 Kitajcev. Mesto samo leži na meji province Hopej ob železniški progi Peiping—Hankow, 145 km severno od Rumene reke. Po zadnjih vesteh se nahajajo japonske predstraže 90 km vzhodno od Tajuan-Fuja, glavnega mesta province Shansi. Japonci zatrjujejo, da so razbili kitajski oklopni vlak in težko poškodovali železniško postajo, ko so njihovi aeroplani bombardirali mesto Juce, ki leži južno od Tajuan-Fuja.

Sanghaj, 2. nov. Poveljnik angleških čet v Sanghaju Teller Smollet se je uprl Japoncem, da bi odmaknil svoje čete z obrambne črte blizu kitajskega obrambnega oddelka, katerega Japonci ne morejo uničiti samo zaradi angleških čet, ki se nahajajo v neposredni bližini Kitajcev. Poveljnik je dal izobesiti angleško zastavo in zavarikadirati z vrečami peska svoje postojanke proti japonskemu napadu. S tem poveljem se je

razmerje med japonskim in angleškim poveljstvom zaostri. Angleži obtožujejo Japonce zaradi desetih žrtvev. Japonci so ves dan poskušali obkrožiti Sanghaj in so prešli preko zaliva Sučov na zapadnem delu mesta. Poskušali so z vso silo napadati zahodno od mednarodnega središča in se je bojna črta razvila na daljavo 6 km. Imeli so le manjše uspehe. Prekoračili so zaliv Sochow pri Rubiconu in Čačiakao. Bombardirali so tudi staro kitajsko mesto Nantao, kjer je nad stotisoč kitajskih prebivalcev v nevarnosti. Kakor poročajo, je nad 2000 japonskih vojakov poginilo tri večeršnjem in današnjem napadu.

Misionarji beže

Sanghaj, 3. novembra. Zatrjujejo, da so imeli francoski, japonski in kitajski zastopnik sinoči sestanek glede 7000 beguncev iz Siccaweijsa, po večini duhovnikov in nun, da bi jim zagotovili nevtralnno zono. Siccavej je veliko misijonsko središče in ima katedralo, leži pa ravno na potu, kjer se Japonci in Kitajci bojujejo, ter grozi velika nevarnost, da porušijo vse. Kitajci so zagotovili Francozom, da ne bodo bombardirali tega okraja, ker bi v takem slučaju mogle povzročiti njihove granate veliko škodo v francoskem taborišču. Japonci napredujejo južno od zaliva Sučov proti aveniji Lincoln in upajo, da bodo v najkrajšem času izobesili njihovo zastavo.

Katoliški vzhodni patriarhi na posvetu v Vatikanu

Sv. Stolica in delitev Palestine

Vatikan, 3. novembra. o. Sem so dospeli vsi višji duhovni pastirji katoličanov na bližnjem Vzhodu. To so patriarh sirskih katoličanov Apolnaja, 87 letni bagdaski patriarh Emanuel Toonija, ki zastopa v iraškem senatu kaldejsko katoliško Cerkev vzhodnega obreda, in dva njegova skola. Za jutri pričakujejo prihoda jeruzalemskega patriarha msgr. Barlassina. Vsi cerkveni knezi so prišli v spremstvu višje duhovščine. Njihovo navzočnost v Vatikanu spravljajo v zvezo z namenavano angleško razdelitvijo Palestine, ki se tise zlasti tudi katoličanov, katere na sveto deželo veže

svetopisemska zgodovina in zgodovina katoliške vere. Vatikanski krogi se hočejo poučiti o tem, kakšen vtis je angleški načrt naredil na palestinske katoličane in na katoličane sosednih dežel. Sveto stolico spriče sedanega nemirnega stanja in nasilij v Palestini skrbi bodočnost svetih krajev. Pričakujejo, da bo Vatikan po razgovorih s temi cerkvenimi knezi zavezal svoje stališče do angleškega načrta. Verjetno je, da bo to stališče odklonilno, saj so se vsi arabski katoličani enodušno pridružili splošnemu narodnemu gibanju za svobodo Palestine. To gibanje ima na čelu nekaj odličnih arabskih katoličanov.

Povodnji v Palestini

Jeruzalem, 3. novembra. AA. Povodenj se zneorom pustoši kraje na bližnjem Vzhodu. V Transjordaniji je neprestano deževje napravilo veliko gmočno škodo. Železniška proga Anan—Medina je na treh mestih pretargana. Palestinska vlada je poslala v pokrajino Beršebo oddetek vojaštva, da pomaga poplavlencem. Angleški visoki komisar je brzojavno izrekel svoje simpatije francoskemu visokemu komisarju ob katastrofi v Damasku.

20 letnica angleških obljub Judom

Jeruzalem, 3. novembra. AA. (DNB) Ravno pred 20 leti je izšla znamenita Balfourova deklaracija o ustanovitvi judovske narodne države v Palestini. Glede na to prvi arabski list »Adipoa«, da je bila ta deklaracija samo izraz trenutne potrebe, v kateri je bila Anglija v vojni proti centralnim državam, in da je vir vsega zla, ki je prišlo nad Palestino. Balfour je mrtev, prvi list, toda njegova izjava igra še nadalje vlogo in ograja razmerje med Angleži in Arabci.

Tudi judovski listi se spominjajo te obletnice in poudarjajo, da je obvezno za Jude, da nadaljujejo nevarno pot, ki jim je povzročila že toliko izgub.

Madžari potujejo v Berlin

Budimpešta, 3. nov. m. Predsednik madžarske vlade Daranyi in zunanji minister Kany nameravata v drugi polovici tega meseca odpotovati v Berlin, kjer se bosta sestala z vodilnimi nemškimi politikmi. Tedaj bo predsednik madžarske vlade Daranyi sprejel tudi pri Hitlerju. V politični javnosti prevladuje prepričanje, da na tem sestanku ne bosta govorila samo o gospodarskih vprašanjih, temveč tudi o političnih.

Velike mednarodne zimsko-sportne tekme bodo konec januarja v Garmisch-Partenkirchenu. Udeležili se jih bodo tekmovalci iz vse Evrope.

Konferenca za pobijanje mednarodnega terorizma bo sprejela dva načrta za sporazum o varnostnih ukrepih za preganjanje teroristov in o ustanovitvi mednarodnega kazenskega sodišča. — Kongresa se udeležujejo tudi trije jugoslovanski pravni in policijski strokovnjaki. Ta načrt so izdelali že leta 1934 po atentatu na našega kralja Aleksandra.

Romunski kralj Karol se je s svojim naslednikom Mihaelom vred odpejal v CSR na političnem lov, ki mu ga je priredil predsednik dr. Beneš. Na tem lovu se bodo predvsem razgovarjali o modernizaciji romunske vojske po škodovih tovarnah.

s katerega drugega prevoznih sredstev v količini več ko 50 litrov hkratu, si morajo za to prodajo izposlovati redno pravico za točenje alkoholnih pijač.

Vesti 3. novembra

Grški kralj Jurij je večeraj odpotoval k italijanskemu kralju v grad San Rossore.

25 milij. dolarjev kredita za posojila pridelovalcem koruze je podpisal predsednik Roosevelt. Ta denar naj omogoči ameriškim kmetom, da bodo lahko čakali s prodajo pridelka in ga ne bodo prisiljeni prodajati prezgodaj po nizkih cenah.

Javne nabiralne manifestacije za nakup orožja v korist rdeči Španiji bodo priredili francoski levičarji po velikih industrijskih središčih.

Šest ljudi so obesili v Leningradu, ker so baje vodili organizacijo, ki je z razsipavanjem in uničevanjem živeža baje škodila ugledu vlade.

Doba strank je za vedno miala tudi v Gdansku in bo bodoči mestni svet moral biti sestavljen samo iz hitlerjancev in iz zastopnikov poljske manjšine. Tako je povedal predsednik gdanskega senata Foerster v velikem političnem govoru pred dvema dnevmoma ter dodal še, da bo zastava hitlerjeve Nemčije kmalu tudi zastava v Gdansku.

Važna seja francoske vlade bo prihodnji ponedeljek. Na njej bodo razšičevali razmerje med socialisti in radikali, ki je zadnje čase postalo precej čudno.

Odbor judovske svetovne zveze je poslal proteste Franciji, Angliji in Švedski, katerim je poverjeno od ZN nadzorstvo nad političnim življenjem v Gdansku. Protest se nanaša na protijudovske demonstracije zadnje čase.

Voditelj rexistov Degrella tožita belgijska Narodna banka in bivši finančni minister Frank, ker je v svojih govorih dožil ministra in banko nečednih denarnih poslov z državnim denarjem.

Veliko razburjenje v Angliji je nastalo zaradi govorice, da bo vojno ministrstvo motoriziralo polk tako zvanih »kraljevih sivih Skotov«, ki so bili s svojimi konji v Angliji nadvse popularni. To razburjenje je moral pomiriti sam vojni minister z izjavo v zbornici, da bodo Skoti ostali na konjih še naprej.

Proti ustanovitvi mednarodnega sodišča za pobijanje terorizma se je v Zenevi izrekel argentinski zastopnik Ruiz Guinazu, češ da bi ustanovitev takega sodišča nasprovala običajnim pravnim pojmom.

Proti skrajni levici in desnici je nastopil na zborovanju poljskih legionarjev diktator maršal Ridz Smigly. Njegovo načelo je, držati se zlote sredine.

Spominske plošče italijanskim prostovoljcem, padlim v španski državljanski vojni, so v nedeljo odkrili na vseh javnih poslopijih v Italiji.

Revolucijo v Grčiji je pripravljala tretja internacionala in bi jo bila tudi izvedla, kakor jo je v Španiji, če bi ne bila z vso odločnostjo nastopila vlada. Tako je dejal predsednik Metaxas pred dvema dnevmoma v vel. političnem govoru.

Novo vlado je dobila libanonska republika. Predseduje ji Ahmed Hajretin.

236 milij. dolarjev za nove bojne ladje je dobilo ameriško mornariško ministrstvo, ki zahteva vrh tega tudi denarja za izdelavo 700 novih velikih bojnih letal.

Turčija je začela izvajati pomorsko nadzorstvo v Dardanelah, na Crnem in Egejskem morju. Nadzorstvo izvršuje večje število vojnih ladij, patrolnih čolnov in letal.

O češki obrambi in finančni politiki je govoril bivši finančni minister dr. Engliš, ki je dejal, da znašajo hranilne vloge v CSR 22 milijard kron. Večina teh vlog pripada srednjemu stanu, ki je v CSR sorazmerno zelo bogat.

Pri volitvah za newyorškega župana je glasoval okrog dva in pol milijona ljudi. Po dosedanjih znanih izidih je dobil večino prejšnji župan Fiorell la Guardia, italijanski jud. Njegov nasprotnik je bil demokratski kandidat Mahoney. Volitve so potekle mirno, policija je prišla kakih 50 volilcev, ki so hoteli dvakrat glasovati. Volili so prvič s posebnimi glasovalnimi stroji.

Italijanska vlada je odpoklicala svojega poslanika v Parizu Ceruttija in odgovor na dejstvo, da Blumova vlada že nad leto dni noče poslati svojega, že imenovanega poslanika v Rim. Temu italijanskemu koraku pripisujejo precejšen pomen.

Predsednik Roosevelt bo sprejel vojvoda in vojvodinjo Windsorska kot svoja gosta in jima priredil svečano kosilo.

82.000 lir za novo maršalsko palico abesinskemu podkralju Grazianiju je zbrala fašistovska divizija »Teverez«.

Petletno vodstva poljske zunanje politike je večeraj praznoval polkovnik Beck. Vsi poljski listi pišejo, da je Beck najboljši učenec pokojnega maršala Pilsudskega.

Propagandnega poslanika za Evropo je imenovala tudi kitajska vlada. Je to bivši industrijski minister Čenkungpo, ki bo obiskal po vrsti Anglijo, Francijo, Nemčijo in Italijo ter se tem državam v predavanjih zahvalil za vso naklonjenost, ki jo izkazujejo Kitajcem v tej vojni.

Obisk grškega brodograja na Malti v novembru so odložili na prihodnje leto, ker baje obveznosti iz nyoneškega sporazuma ne dovoljujejo Grkom, da bi zapustili ostarele vode.

Kratka revolucija je izbruhnila v Paragvaj. Povzročile so jo severnoameriške petrolejske družbe, ki jim je sedanja vlada vzela monopol za izkoriščanje vrelcev. Vlada je revolucijo brz zaustila.

Bivši nemški cesar Viljem je te dni predsedoval nekakemu znanstvenemu kongresu, na katerem so udeleženci razpravljali o »sodobnih vprašanjih«. O teh vprašanjih je govoril tudi sam presvetli ostareli cesar.

Karitative organizacije, ki so lani sodelovale pri določitvi božičnega obdarovanja, vabi mestno poglavarstvo v Ljubljani, da se po svojih zastopnikih udeležijo prve skupne seje, ki se vrši v petek, dne 5. novembra 1937 ob 18. uri v mestni sejni dvorani. Na sestanku se bo določil način sodelovanja pri letošnjem božičnem obdarovanju.

Belgijske vlade še zdaj ni bilo mogoče sestaviti in so vsi naporu katoliškega voditelja Pierlota, ki mu je kralj naročil sestaviti vlado, brezuspešni. Zdi se, da bo Pierlot to naročilo še danes vrnil.

Pred uvedbo diplomatskih odnošajev med Anglijo in španskimi nacionalisti

London, 3. nov. o. Iz zunanjega ministrstva poročajo, da so pogajanja za trgovsko pogodbo s Francovo Španijo in Anglijo skoraj končana. Po tej pogodbi bo Anglija ustanovila v nacionalistični Španiji stalna trgovska in konzularna zastopstva, ki bodo podrejena oddelku za inozemsko trgovino pri londonskem zunanjem ministrstvu. Prav tako bo tudi nacionalistična Španija ustanovila v Angliji celo vrsto svojih zastopstev, ki bodo imela pravico izvrševati vse diplomatske, konzularne ter trgovske posle. S tem je Anglija dejansko priznala nacionalistično državo in vlado generala Franca, čeprav ne bodo ti diplomatski in konzularni zastopniki dobili tako imenovanega uradnega priznanja. Razmerje med Anglijo in med nacionalistično Španijo bo po zatrjevanju angleških krogov, ki bi radi ohranili lep videz, tako, kakršno je bilo med Anglijo in Sovjetsko Rusijo, preden so Angleži priznali sovjetsko vlado. Za tem trgovskim priznanjem pa bo nedvomno v kratkem prišlo tudi zunanjepolitično priznanje nacionalistične Španije. Angleška vlada

bo smatrala potne liste, ki jih bodo izdajala njena zastopstva v Španiji, za veljavne, prav tako bodo veljali vizumi Francovih konzularnih zastopstev v Angliji. S tem korakom je Anglija dokazala, da kljub vsemu govorjenju v londonskem nevrmešvalnem odboru in kljub svoji tako imenovani nepristranosti izvaja stvarno politiko, ki ji jo narekujejo njene gospodarske in politične koristi. Dokazala je, da ne mara v Španiji nobenega sovjetskega oporišča. Gospodarski razlogi, ki so jo vodili do dejanskega priznanja nacionalistične Španije in do vzpostavitve diplomatskih stikov z njo, pa so v tem, da je angleški kapital močno udeležen v rudarski industriji okrog Bilbaoa, pri bakrenih rudnikih v Rio Tinto in vinarski industriji okrog Jereza. To angleško priznanje pomeni velik uspeh nacionalistične vlade, za katerega ima zaosluge predvsem vojvoda Alba, bivši monarhistični zun. minister, ki ima izborne zveze z angleškim plemstvom in dvorom in je že od začetka državljanske vojne nekaj Francov poslanik v Londonu.

V petek bo v Rimu podpisana Italijansko-nemško-japonska

Zveza proti Kominterni

Berlin, 3. novembra. o. Uradni nemški krogi poročajo, da so končane vse priprave za pristop Italije k zvezi proti Kominterni, ki sta jo Japonska in Nemčija podpisali v Berlinu 25. novembra lani. Novo pogodbo te vrste med Italijo, Nemčijo in Japonsko bodo po vsej verjetnosti podpisali v petek. Nemčijo bo pri podpisu zastopal londonski poslanik Ribbentrop, ki zaradi tega ni odpotoval na bruseljsko konferenco. Za Japonsko bo pogodbo podpisal rimski japonski poslanik. Pristop Italije k nemško-japonski protikomunistični zvezi je nekaj odgovor na angleški napad na Mussolinija, ki je podprl nemško zahtevo po kolonijah.

Slišijo se glasovi, da bodo Japonci po tem dogovoru podpirali italijanska stremljenja v Afriki in

na bližnjem Vzhodu. Znano je, kako se zadnje čase borita za premoč britanski in italijanski vpliv v Iraku in Hedžasu. Boj teh dveh vplivov je že nekajkrat povzročil krvave spopade. Če bi Japonska podprla Italijo, bi se ta boj mogel prenesti celo na mohamedanske predele Srednje Azije. V tem primeru bi se vojna brez vojne napovedi, ki divja na Daljnem vzhodu, mogla razširiti še na Rdeče morje. Morda se bodo v tem boju pojavila še nova ognjišča državljanskih vojn. Nekateri, posebno nespravljivi fašistični prvaki mislijo, da Italija ne sme obstati sredi poti, ko si je zagotovila podporo dveh najmočnejših držav sveta. Ti prvaki mislijo, da je skrajni cilj, ki ga ima Italija doseči, revizija vsega sistema kolonijalnih mandatov.

Vinogradniške zadruge in točenje pijač

Belgrad, 3. nov. Na vprašanje, ali vinogradniške zadruge lahko točijo zadržno vino in žganje na drobno in na debelo brez točilne pravice za alkoholne pijače na drobno ali na debelo izven zadržnih klet v kraju produkcije ali zunaj zadržnih klet v kraju, kjer ima zadruga svoj sedež, je davčni oddelek finančnega ministrstva izdal obširno pojasnilo. Po določilih pravilnika za izvršitev določil pristojbinskega zakona, lahko pridelovalci vina in žganja lastnega pridelka in z lastnega zemljišča prodajajo svoja vino in žganje iz svojih klet, kjer imajo ta zemljišča in iz klet v hiši, kjer stalno stanujejo, in sicer na kmetih več kot 5 litrov in v mestih več ko 10 litrov hkratu tudi brez pravice za točenje alkoholnih pijač na drobno ali na debelo, v kakršnih kolišnih pač žele točiti svoje vino in žganje. Ker se vinogradniške zadruge smatrajo za pridelovalce vina in žganja lastnega pridelka in lastnega zemljišča, smejo tudi one prodajati zadržno vino iz svojih zadržnih klet brez pravice za točenje alkoholnih pijač in sicer v vaseh več kot 5 litrov in v mestih več ko 10 litrov hkratu. Če pa žele te zadruge prodajati vino ali žganje zunaj klet, a ne na kateremkoli tržišču z voza ali

Ljudje, skregani s paragrafom

Ljubljana, 3. nov.

Novembrsko jesensko sonce je večraj tja do 2 popoldne pošiljalo svoje zlate žarke tudi v veliko razprano dvorano na okrožnem sodišču, kamor so prihajali veliki in mali grešniki, nekateri skesani, drugi zakrknjeni. Ker je bil prav lep dan, ni bilo v dvorano večjega navala običajne publike. Sedeli so pač boljji, mlajši ljudje, ki se pripravljajo na univerzi za pravne izpite.

Okradene »pevačice«

Na zatožni klopi je med drugimi sedel tudi eleganten mladenič, prav po grigrsko napravljen. Dolge, goste in svetlo-rjave lase je imel skrbno negovane, počesane in skravljane, kakor kak Cullukafer ali pa gizdava mladinka. Okrog ustnu mu je šel čudovit, sladostren nasmeh. Obлека elegantna, čevlji svetlorjavni. Vse torej tip-top. Državni tožilec dr. Julij Fellahar ga je pred malim kazenskim senatom, ki mu je predsedoval s. o. s. g. Ivan Brelj, obtožil zločinstva vionne tatvine.

Obtožnica kratko navaja, da je elegantni Gabrijel Dolenc, rojen 1913 v Dobrepoljah na Dolenskem, pekovski pomočnik, skupno s svojim kompanjonom Leopoldom Praprotnikom, ponoč od 23. na 24. maja vlomil v hotelske sobe Uniona v Kranju, kjer so stanovale »pevačice« nekega tamburaškega zborna, ki je prišel v Kranju nočne koncerte in zabave. Ko so se »pevačice« trudile in mučile za vsakdanji kruh v kavarni, pa sta Dolenc in Praprotnik vlomila v njih sobe ter odnesla prav bogat plen. Dobil sta 7500 din grogotovine in mnogo perila, kakor tudi druge dragocenosti. Vlom so oškodovanka opazile šele proti prvim jutranjim uram. Takoj so hitele na orožniško postajo zavezo naznaniti. Orožniki so zasledili kranjski kolodvor in izvršili tudi perlustracijo sumljivih tipov, ki se klatijo po Kranju in okolici. V roke jim je kmalu padel Leopold Praprotnik, ki je že zapravljal po Kranju denar in veseljač. Ko se je hotel z jutranjim vlakom odpeljati proti Ljubljani, so ga orožniki aretirali. Takoj jim je Praprotnik vse priznal in izdal tudi svoja pomagala. Gabrijel Dolenc pa je srečno odkril iz Kranja. Praprotnik je bil poleti pred malim kazenskim senatom obsoben na 10 mesecev strogega zavora, ker je vlom odkrito priznal.

Polde, ko se je lepo oblekel, je potem napravil turnejo tja na morje. Kmalu pa se je po-

javil v Ljubljani, kjer je bil 2. junija po naključju aretirán. Spoznal je, da ga njegovi stanovski tovariši, ki jih je prišel neko noč tam v Šiški v pekarno Zupanovo obiskat in jih prošil, da mu izmenjajo tisočak.

Pred sodniki je Polde vlom odločno tajil in zadrževal svojo nekrivdo. Navajal je prav nesrečen ali bi, trdeč, da Praprotnika prav malo pozna. Na zadevno vprašanje predsednikovo, kaj je s tisočkom, se je Polde smehljivo odrezal: »Pobahati sem se hotel. Saj ni bil pravi tisočak. Bil je reklamni tisočak trdke Tivar.« Priče, pekovski pomočniki pri Zupanu, pa so drugače povedale. Na lastne oči so spoznali, da je Polde v rokah držal pravi tisočak. Polde nikakor ni mogel sodnikom pojasniti, kje naj bi bil dobil tisočak. Zvijal se je v precepu na mille vite.

Polde je prejel večjo nagrado za kranjski vlom kot Praprotnik. Ker je vlom zakrknjeno zanikal, je bil obsoben na 1 leto in 6 mesecev robije. Polde ni bil s kaznjivo zadovoljen. Prijavil je priziv.

Čedna triperesna deteljica

Pred tri sodnike so bili pripeljeni: Ludvik Matoha, rojen 1913 v Marbeču, Nemčija, pristojen v Mirno, ključavničar po poklicu, izurjen svedrovec; Emil Omerza, rojen 1905 v Trstu, pristojen v Podrožje, delavec, nestalnega bivališča, in Tomaž Štupar, rojen 1911 v Vitanju, ključavničar. Vsi trije so stari tatunski tovariši. Omerza in Matoha sta 7. avgusta ukradla v Verovškovi ulici Matiji Terlepu železen podstavek, vreden 4000 din. Omerza in Štupar sta 5. avgusta odnesla Francu Kristanu z dvorišča na Tyrševi cesti 203 kg starega železa. Omerza sam, ki je drugače star potepuh in berač, je Viktoriji Rojčevi odnesel iz podstrešja 200 din vredne gojzarce. Vsi trije so očitane jim tatvine prostodušno priznali. Bili so obsobeni.

Ludvik Matoha na 5 mesecev strogega zavora in v izgubo častnih pravic za 2 leti, Omerza Emil na 1 leto strogega zavora, v izgubo častnih pravic za 2 leti. Po prestani kazni bo oddan v prisilno delavnico za 3 leta, ker je delomrzen. Tretji Tomaž Štupar pa na 4 mesece strogega zavora in v izgubo častnih pravic za 2 leti. Vsi so kazni sprejeli, samo Omerza se je hudovál zaradi prisilne delavnice, ker ve, kaj ga tam čaka, trdo delo od jutra do večera.

KINO UNION

Jutri premiera v Benetkah odlikovanega filma

MLADOST

Film obravnava življenje mladega pariškega dekleta, ki ga predstavlja Lisette Lanvin

Aljehin : Euwe 7:5 : 4:5

Amsterdam, 3. nov. o. Aljehin in Euwe sta ob zadnjih praznikih odigrala svojo 11. in 12. tekmo na šahovski deski. Kakor da tudi ta dva velemojstra nista hotela preživljati teh praznikov v kravam »boju na nož«, sta igrala, kakor za oddih, bolj zmerno in sta se pri obeh igrah sporazumela na neodločen rezultat. Kljub temu pa tudi ti dve igri pomenita za Aljehina večji napredek kot za Euweja, ker se je njemu po dosedanjih uspehih, oziroma po Euwejevih neuspehih, prej mogoče približati cilju, ob katerem se dele naslovi svetovnega šahovskega prvaka. Nad Euwejem so celo njegovi najbolj vneti zagovorniki začeli z majzati za glavami in niso več tako korajžni, kakor so bili po prvih igrah. Pravijo, da se je moral Aljehin za ta boj precej bolj pripraviti, kakor pa se je za zadnje. Vendar pa je končni uspeh tega šahovskega dvoboja ravno s toliko verjetnostjo mogoče prerokovati, kakor je bilo za nedeljo preveč korajžno reči, da bo Ljubljana premagala na zelenem polju Baska. Sicer pa je gotovo tudi nekaj na tem, da si je Aljehin pred ponovnim spopadom za svetovno šahovsko prvenstvo privoščil nekaj počitka nekje na deželi, kjer je alkoholi in nikotinu prepovedal, da bi nadlegovala njegove žive, ki se še nočejo vdati in hoče z njimi vsaj še enkrat v boj nad Euweja. Po zadnjih dveh neodločenih igrah je Aljehin dosegel vsega skupaj že 7,5 točk, za tri dolge in utrudiljive korake pa je za njim dosedanjí svetovni prvak Euwe.

»V Ljubljano jo dajmo!«

Ljubljana, 2. nov.

Z novo stavbo, ki nosi ime »Collegium seraphicum« smo dobili v središču Ljubljane zelo okusno in akustično gledališko dvorano. Zbral se je precejšen ansambel za igranje, navdušenih mladih ljudi, ki stremi za tem, da se z vztrajnim smotrenim delom razvije v čim več vredno diletantsko družino, ki bi mogla nuditi tudi manj premožnim slojem redne gledališke predstave. — Ta igralska družina je začela pod strokovnim vodstvom režiserja Narodnega gledališča, g. Milana Skrbniška že svoje delo. Vzopredno z igralsko vzgojo pripravlja za zdaj še lažja, a vendar odra vredna dela za uprizaritve.

Otvoritvena predstava je bila premiera M. Mellowe v ritmični prozi pisane zgodbe iz današnjih časov, ki pod svetopisemskim naslovom »Igra apostolov« kaže lepo duševnost mladega, v samoti z dedkom živečega dekleta in njen očiščujoči vpliv na dve razbojniški duši. — Nato je sledil vesel večer, ko sta se uprizorili dve enodejanki in sicer satira »Uspeh« in burka »Kdo je blazen?« Z zdaj se pripravljajo Ogrinčeva veselogra in treh dejanjih »V Ljubljano jo dajmo!«, ki se bo uprizorila dne 9. novembra, to je v tork pred Martinovim ter bo nudila s svojim veselim dejanjem mnogo zabave. Umetnostno vodstvo odra Franciškanske prosvete hoče gojiti v prvi vrsti slovensko dramatikot ter bo posegalo predvsem po slovenskih delih. Tako sledi po Ogrinču svet slovenski pisatelj in sicer Milčinski, ki se uprizarji v začetku januarja njegova razbojniška pravljica »Volkašine«, pri kateri bo nastopila kot gost poklicna igralka gospodična Majda Skrbniškova v glavni dramatični vlogi Kate.

V torek, dne 9. novembra ob 8 zvečer pa vsi k veselotipi »V Ljubljano jo dajmo!«. Priridev je zamisljena kot veselo Martinovanje, zato bo v odmorih prosta zabava ter se bo ob koncu predstave izžrebala vsopnica, katere imeljtel jo zadel »Martinovo gost!«

Naročajte Slovenski dom!

Izza naših meja

Na občinsko upravo v občini Herculje—Kozina je bil pred kratkim časom postavljen komisar, ki je imel nalogo, da pregleda poslovanje takratnega župana (podešlata). Ker pa je župan podal ostavko, je bil na njegovo mesto imenovan komisar z imenom Marcello Candellari. Delo prejšnjega župana gotovo ni bilo v redu.

V vednost onim, ki se žele izseliti v Abesinijo, so oblasti izdale posebne odredbe in navodila. S temi odredbami je določeno, da morajo vsi oni, ki se žele naseliti v Abesinijo, biti v novi domovini včlanjeni v fašistični milici. Dalje zahtevajo, da je v novih pokrajinah potrebna popolna disciplina in da je popolna varnost ljudi mogoča le, če bivajo skupno. Skupnost bivanja nudi tudi večjih možnosti za razvoj posameznika. Te mere previdnosti so bile potrebne zlasti zaradi tega, ker vlada med priseljenci in domačini neprijeteljsko razmerje.

Manjše neugode. V gozdu pri Lokavcah se je pri nakladanju drv ponesrečil Anton Blasko, ki si je pri delu zlomil nogo. — Med Skofljami in Skočijanom pri Divači sta našla dva avtomobilista na cesti ležečega Josipa Orla, starega 40 let, doma iz Vrem. Ponesrečenec je ležal v globoki nezavednosti in nista mogla ugotoviti vzroka nesreče. Ker pa je ležalo poleg njega kolo, sta domnevala, da se je ponesrečil z le-tem. Najbrž je padel s kolesa tako nesrečno, da je zadel ob kamnite obcestne robnike. Peljala sta ga v tržaško bolnišnico, kjer so ugotovili, da je njegovo stanje zelo težko in da ima prebito lobo. — Valentin Tavčar iz Barkovelj pri Trstu, star 60 let, je delal na neki zgradbi, pa je z višine nekaj metrov padel, da so ga morali prepeljati v bolnišnico.

Oni, ki se pridno uče italijanščine, bodo dobili posebne nagrade v denarju. To je sklenila družba »Dante Alighieri« in bo nagrade razdelila ob obletnici pohoda na Rim, ki se bo praznovala 29. t. m. z največjimi svečanostmi po vsej Italiji. Te nagrade pa so izrecno namenjene le za obmejne pokrajine Goriško, Trst, Isetro, Zader in Tirolsko. Odlikovani so bili zaradi zaslug, ki so si jih pridobili v borbah z razkopljenimi abesinskimi četami, neki Blaž Zakaj iz Poreča, Papež Henrik iz Buj pri Trstu, Reja Karel iz Sv. Martina pri Gorici in neki Šval (Zual?) Viljem iz Tomaja. Doblili so odlikovanje in listino, v kateri je opisano njihovo junaško dejanje.

Nagrado za dvojčke sta prejela Sinorčić iz Vizinjana in neki Mušič Dominik iz Krka. Prvi je dobil 700 lir, drugi pa 600. Kakor je znano, je dobila fašistična stranka, ki vodi borbo za povečanje števila rojstev v Italiji, tako zvano »demografsko bitko«, pred kratkim ponoven kredit iz državne blagajne v znesku 100 milijonov lir, ki jih sme uporabiti v ta namen.

Goriški proračun za leta 1938 predvideva 7 milijonov 787.236 lir dohodkov in 7.050.520 lir izdatkov. V proračunu pa je tudi predvideno najetje posojila v znesku 2.507.000 lir za izredne potrebe. Ta denar naj bi se v prvi vrsti uporabil za zgradnjo nove in velike vojašnice Sv. Marka ter za zgraditev vojaške grobnice na Oslavju, za kar bo šla skoro vsa vsota posojila. V proračunu pa je predvidena razmeroma zelo velika vsota za podpore, in sicer v znesku 1.357.939 lir.

Slov. Konjice

Cestna dela na prihoški cesti se sedaj nadaljujejo pri farnem pokopališču. Do vasi je razdalje 200 m. Vsačini upajo, da bodo dela do prihodnje pomladi gotova. Prihova bo s tem deležna važne pridobitve.

Marsikdo ne ve, da imamo v Brežicah velik hrast, ki meri v višini poldrugega metra točno pet metrov v obsegu. Gotovo je to posebnost, ki ji ni enake.

Prometne nesreče se množe

Ljubljana, 3. novembra.

Prometnih nesreč prav gotovo ne bo konec, celo z vsakim dnevom jih bo več. Če ne bodo tako pešci kakor tudi vozniki vseh vrst bolj pazili. Tako sta se zgodili večerj dve nesreči, ki ju je povzročila le neprevidnost. Žena zvančičnika drž. žel. Radetič Amalija, stanujoča v Šiški, se je peljala s tramvajem na Celovško cesto, kjer je v bližini stare mitnice izstopila. Ker po izstopu iz voza ni pogledala okrog sebe, je zadel vanjo motocikel, ki je pridrel po cesti. Podrli jo je na tla in si je zlomila desno nogo nad kolonom, dobila rane na glavi in tudi notranje poškodbe, tako da so jo morali prepeljati v bolnišnico.

Pekovski vajence Milan Bobek pa se je večerj popoldne peljal s kolesom po Vodnikovi cesti. Zavil je tako nerodno, da je zgubil ravnotežje in padel. Zlomil si je desno nogo in so ga reševalci prepeljali v bolnišnico.

Davi se je na gorenjskem kolodvoru pri premikanju vlakov ponesrečil zavijač drž. žel. Dolinar Alojzij. Dva voza, kateri je moral ekloptiti, sta trčila tako nenadoma drug v drugega, da je komaj ušel huji nesreči. Odbijača sta mu zmečkala prst na levi roki.

Včeraj pa si je pri skladanju hlodov, ki so se podrli, zlomil levo nogo Miklavc Janez, delavec pri lesni industriji Heinrichar v Škofji Loki. Če bo šlo tako naprej, bo prišlo v prihodnjih letih po troje prometnih nesreč na kakršnokoli drugo nesrečo.

PRIDE!

KINO SLOGA - Telefon 27-30

PRIDE!

Velefilm pretresljive vsebine in romantične ljubezni

PARADA SMRTI

V glavni vlogah: Friderik Marsch, Warner Baxter, Lionel Barrymore in lepa June Langova. Ves svetovni tisk navdušeno piše o tem velikem filmu, ki ga človek ne gleda, ampak doživlja. Premiera jutri! Preskrbite si vsopnice v predprodaji! Premiera jutri!

Spečega tekmeča zabedel

Nenavadno maščevanje pod oknom dekleta

Maribor, 2. novembra.

Na Pobrežju se je pripetila ta zgodba, o kateri govori danes celo predmestje. Tamkaj živi živahna mlada deklica, za katero se zanima mnogo fantov. Tudi dekličo fantje zanimajo, in ker ima precej veliko srce, je umela urediti stvar tako, da sta prihajala k njej v vas kar dva izvoljenca, ki pa drug za drugega nista vedela. Taka stvar pa je vedno nevarna, ker se je prelahko zgodila, da prideta enkrat oba izvoljenca skupaj pod okno ter se šele tam zavesta, da sta prav za prav tekmeča. Tako se je zgodilo tudi v obravnavanem primeru, in sicer je prišlo do katastrofe snoopi. Zakrivil pa je eden ob obeh izvoljencev, 30-letni Martin H. Včeraj, na dan Vseh svetih, je za Pobrežje bil vsakoletni praznik, katerega po starodavni navadi obhajajo v gostilni. Tudi Martin se je držal tega običaja, zvečer pa ga je sre-

Filmi,

»Upor na ladji Elsinore« (Matica). To naj bi bil po mornarski noveli Jacka Londona narejen francoski filmski dvojni ameriškega »Upora na ladji Bounty«, je da mu manjka sklerne osnovne misli, strnjeno in smiselne dramatike. Tako je stvar kljub zanimivi literarni snovi ostala razbita, v prizorih tu pa tam dobro podana, čeprav v najbolj neprijetnih delih prezoporno naturalistična reportaža o mrkem, zgolj z zločinom in nasiljem prepletenu življenju izgubljenih mornarjev na zadnjih velikih jadrnicah. Deloma učinkovite in pretresljive slike, v katerih francoski igralci z Muratom, Viganom in drugimi dokazujejo svoje veliko močjstvo v podajanju pristnega okolja in tipov; a to vse skupaj zdaleč ni film, kje še, da bi bilo filmska drama. Zanimiv pa je pri tem programu Paramountov tednik.

Na debelo sta kradla jabolka

Jarenina, 2. novembra.

Na jesen niso prav redki primeri, da razni dolgostržni obiskujejo tuje vrtove in kradejo sadje, seveda najraje prvovrstno, ker ga lahko tudi hitro prodajo. To se je tudi letos dogajalo, pa ne samo pri nas, pač pa drugod gotovo tudi. Vendar pa imamo pri nas sadne tatove »boljše vrste«. Jareninski sadonosniki so bili letos bogato obloženi s sadjem. Te tedaj, ko je dozorelo prvo sadje, so se začeli nekateri sadjarji pritoževati, da jim jabolka kar čez noč izginjajo z vrto. Sadni tatovi so prirežali skoro kar naravnost namigovali, kdo naj bi bil tako pridni obiskovalec tujih vrto. Posebno zanimivo je bilo to, kar je povedal nek moški, ki je slučajno stanoval poleg enega teh tatov. Ta je povedal, kako je neki Z. ponoči vstal, odšel s prazno vrečo z doma, pa se kmalu spet vrnil s polno. To se je zgodilo tisto noč dvakrat. Ta sum je zadostoval, da so orožniki iz St. Ilya napravili preiskavo, ki je imela presenetljiv uspeh. Pri dveh osumljenih so našli nič manj kot 800 kg sadja. Nista pa povedala, koliko sadja sta bila letosno jesen že prodala, le to sta priznala — in to tudi ni malo — da sta jabolka vozila štirikrat na teden v Maribor, zgodilo pa se je tudi, da sta peljala tja sadje kar dvakrat na dan. Vse to sta delala že ves čas, odkar je bilo prvo sadje zrelo. Jabolka sta prodajala na mariborskem trgu, kadar pa se jima je zadelo malo bolj nevarno, pa sta sadje prodajala vojakom. Ponujala sta ga celo v bolnišnicah.

Pri enem teh dveh tatov so orožniki tudi našli trup strihina, za katerega pa še ni jasno, zakaj ga je ta nameraval uporabiti. Ljudje ga seveda po svoje ugibajo o tem.

Povišanje plač železniškim delavcem

Ljubljana, 3. nov. m. Glede uradniških plač in njihovega zvišanja, smo si vsi na jasnem in vemo, da je bilo vsaj pri nižjih uradnikih to povišanje že neobhodno potrebno. Zato so vsi z veseljem sprejeli zadnji odlok kr. vlade, da dobe državni uradniki nazaj vsaj nekaj onih prejemkov, ki so jih izgubili pred leti, in sedaj samo še upajo, da bo kaj kmalu prišlo še do nadaljnega povišanja plač in tako tudi zboljšanje položaja, v katerem uradništvo, posebno državnemu, živi. Z nič manjšim veseljem pa so sprejeli na znanje odlok prometnega ministra o povišanju plač železniških delavci, ki so kljub svoji težki in dostikrat tudi zelo odgovorni službi primeroma zelo slabo plačani, kljub temu, da nimajo zaradi prevelike zaposlenosti niti prepotrebnega časa za nujen odpočitek. To povišanje je diferencirano po dražinskih razmerah, podobno kakor je to pri uradniških plačah, ter seveda tudi po kvalifikaciji delavstva.

Iz Cerknice

Cerknica, 3. novembra.

Nedeljo teden, dne 24. oktobra, so se fantje stegli na mostu v Cerknici. Do pretepa je prišlo zaradi klica »Aufbiks«. Zakrajšek Jože iz Cerknice je v pijanosti klical na aufbiks, Caserman Anton iz Cerknice se mu je odzval »Naprej!« Zakrajšek ga je nato napadel in udaril, Caserman mu je pa krepko vračal batine. Ko je pa Zakrajšek videl, da ni kos močnemu Casermanu, je potegnil nož in začel onega obdelovati z nožem. Zadal mu je sedem nevarnih ran po životu. Caserman v veliki razburjenosti in vinjenosti še takoj začetil ni, šele ko je začel močno krvaveti, se je zavedel, kaj je z njim. Prvo pomoč mu je nudil banovinski zdravnik dr. Smrdu. Ker je bilo nevarno, da izkrvavi, so ga takoj odpeljali v ljubljansko bolnišnico. Caserman se zdaj ni izven nevarnosti. Sreča v nesreči je bila, da nož ni bil rjav. Omenjena fanta sta bila dobra fanta in nikdar se ni kaj slabega o njih slišalo. Vsega je kriv alkohol. Pregovor pravi: Kdor z nožem okoli hodi, bo z nožem končan!

Vremensko poročilo

»Slovenskega doma«

Po stanju danes ob 7 zj.

Table with columns: Kraji, Barometer, Temperatura, Relativna vlažnost, Veter, Padavine. Rows include Ljubljana, Maribor, Zagreb, Belgrad, Sarajevo, Skopje, Split, Kumbor, Rab.

Pripomba. Vremenska poročila od Belgrada naprej se nanašajo na prejšnji dan.

Vremenska napoved: Spremenljiva oblačnost, nestanovitno vreme.

Splošne pripombe o poteku vremena v Ljubljani od večerj do danes: Večeraj se je megla popolnoma dvignila šele ob 12., nato se je popolnoma zjasnilo. Ob 13.50 se je pričelo oblačiti, ob 15.45 pa se je povsem pooblačilo.

Ljubljana danes

Koledar

Danes, sreda, 3. novembra: Viktorin. Četrtek, 4. novembra: Karel Bor.

Nočno službo imajo lekarnice: mr. Bakarčić, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva c. 20 in mr. Gartus, Moste.

STOIGA. Danes poslednjič! Veličasten zgodovinski velofilm Lord Nelson Nemski dialog.

MATICA. Veliki pustolovski film po romani Jacka Londona. Upor na ladji Elsinore.

UNION. Danes poslednjič! Veličasten pevski film San Francisco.

UNION. Danes poslednjič! Veličasten pevski film San Francisco.

UNION. Danes poslednjič! Veličasten pevski film San Francisco.

Uprava kino Matice obvešča, da je danes predstava samo ob 16. popoldne, obe večerni predstavi odpadeta zaradi koncerta.

Izšel je koledarček Kmečke zveze za l. 1938. Naroča se pri tajništvu v Ljubljani, Miklošičeva c. 17/III, v prodaji pa je tudi v knjigarnah in pri Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Krajevna organizacija Legije koroskih borev v Ljubljani ima v četrtek, dne 4. novembra, ob 20. članski sestanki v društvenem prostoru pri »Sokolcu«.

Udruženje jugoslovanskih inženirjev in arhitektov, sekcija Ljubljana vabi na predavanje, ki bo v četrtek 4. novembra ob 20 v mali dvorani filharmonije na Kongresnem trgu.

Sijajne kritične ocene spremljajo umetniško pot znamenitega čelista Enrico Mainardija, ki je v zadnjih 10 letih koncertiral po vseh velikih kulturnih središčih cele Evrope.

Poziv naše zavedne slovenske javnosti. V zadnjem času se je ponovno zgodilo, da so tuje ročni artisti po kabaretilih in kavarnah v svojih izvajanjih smesili in sramotili češkoslovaške in druge elovanske narode.

Pozivljamo narodno občinstvo, da takšno početje energično odkloni in pokliče policijsko intervencijo. Opozorjamo pa na to eramoto predvsem podjetnike takih lokalov, da pazijo kdo pri njih nastopa in kako.

Veseli kulturni javnosti V petek zvečer koncertira v franciskanski dvorani »Ljubljanski godalni kvartet«, ki si je pridobil upravičen naslov. Naši odlični umetniki, g. profesorji L. Pfeifer (I. violina), F. Stančić (II. violina), V. Šušteršič (viola) in G. Müller (čelo), bodo predvajali svetovna dela Haydna, Ravela in Dvořaka, ki predstavljajo bisere kvartalne literature.

Prosvetno društvo Trnovo naznanja vsem članom in prijateljem, da odvirajo drevi s prvim prosvetnim večerom novo sezono 1937-38. Na prvem prosvetnem ve-

Še nekaj k združitvi Laškega z Marjagradcem

Laško, 1. novembra. V zadnji št. »Nove dobe« je po stari navadi laški nepoboljšivi pisun zopet ustrelil nekaj velikih kozlov. Zdi se nam, da ni bil pri čisti pameti, ko je zapisal v svojem dolgozemem in izrazito nepremišljenem dopisu tole: »Ko potvarjajo višino doklad (občinskih), skušajo istočasno zasejati razdor med meščane in kmete.«

Stara je že resnica, da preveliko veselje ali prevelika žalost zelo kvarno vplivata na človeške živce, toda takih kozlarjev bi od »kmetu« z okorno roko (v gosposki suknji) kljub temu ne pričakovali. Suha dejstva govore drugače.

Občinske doklade so se gibale že v dobi JNS režima dolgo vrsto let med 50 in 55%. V letu 1936-1937 pa so bile povikane na 70%. Pod sedanjim upravo so bile znižane na 40%, čeprav so je polovici občanov znižala vodarina in trošarina na alkoholne pijače in so se kljub temu dvignile vse pod socialno skrbstvo spadajoče postavke na dva- do petkratno višino. Torej bo le naše poročilo o 40% doklad resnično in ne poročilo »Nove dobe«, ki navaja 60%. Ker pa gospod dopisnik hoče na vsak način le zabavljati, se mora poslužiti nerresnice. Kdor pa to dela vedoma in hote, z namenom, da zapelje Marjagrajčane v zmotu, mora oprostiti, če ga javno nazivamo, da je lažnik in demagog. Saj razumemo vašo besnost, ko pa je na dlani, da tudi v združeni občini vkljub 300 odstotnim potrebam Marjagradca (napisala »Nova doba«) ne bodo doklade presegle višine, katero so dosegle pod vašim vodstvom. Iz tega sledi, da nimate drugega orožja in vam je nerresnica tudi zelo dobrodošla, samo da se nekaj napiše.

Pregled letošnjih plavalnih uspehov

Že pri olimpijskih igrah leta 1932 v Los Angelesu in pri lanskih olimpijskih igrah v Berlinu se je moral ves svet čuditi uspehom japonskih plavčev. Samo po sebi je razumljivo, da Japonci hočejo na vsak način obdržati hegemonijo tudi za olimpijske igre v Tokiu. Na domačih tleh jim bo to prav gotovo tudi uspelo. Japonci imajo na izbiro lepo število plavčev, ki bodo znali hitro zamenjati dosejane plavalne zvezde. Plavalni sport je v deželi vzhajajočega solca narodni sport. Zato so tudi že bili marsikateri novinci zamenjali lanske olimpijske zvezde.

K tem novim zvezdam plavalnega športa moramo na vsak način prišteti tudi danes najhitrejšega plavca n asvetu Japonca Arrajja. Lansko leto je bil v Berlinu tretji, letos pa ima z rezultatom 58.4 v plavanju na 100 m prosto najboljši čas na svetu. Leti Arraj je tudi najboljši japonski plavč na 200 m progi. Čas 2:13.2 je edini letos doseženi čas. Najvažnejši športni dogodki v japonskem plavalnem sportu je bilo srečanje Medica (USA), Uda in Makina — prvih treh na lanskih olimpijskih igrah na 400 m progi. Makino je zmagal z najboljšim letošnjim časom 4:50.8. Udo je pa moral klopati še pred dvema novincema Sugurijem in Takahashijem. Medica ni prišel v poštev. Tudi na progi 1500 m Amerikanec Medica ni mogel uspeli. Da, celo lanski olimpijski zmagovalc Tarada je moral kloniti pred novo mlado japonsko gardo kot so Takahaski, Tanako, Homma in Amamo. Zmagal je Takahaski z najboljšim letošnjim rezultatom 19:37.8.

V prsnem plavanju na 200 m je ostal še vedno najboljši lanski olimpijski zmagovalc Hamuro. Njegov čas 2:40.4 je odličan. Hamuro pa je močno ogroža novinec Noda. V hrbtnem plavanju pa je še vedno nepremagljiv Amerikanec Kiefer. Njegovih rezultatov ni dosegel nihče.

Kakor vidimo iz najboljših rezultatov, ki so bili doseženi v letošnji plavalni sezoni, so Japonci še vedno v plavanju obdržali svoj gospodolovni položaj. Da, celo več, za staro gardo že nastopajo novinci, ki bodo dobro zamenjali dosedanje rekorde.

Razpisujem službo zdravnika uradniškega pravnikarja v banovinski bolnišnici v Celju. Prosilci morajo imeti pogoje za sprejem v državno odnosno banovinsko službo v smislu § 3. zakona o uradnikih ter zdravniško pripravljajno dobo.

Prošnje naj se vložijo pri kraljevski banski upravi dravske banovine v Ljubljani do 15. novembra 1937. — Kraljevska banska uprava dravske banovine.

Iz Laškega

Kupčija z jabolki, za katero sprva ni bilo izgledov, se zadnji čas prav ugodno razvija. Jabolki je še dovolj na razpolago, le žal, da je dolgotrajno deževje precej škodovalo kvaliteti blaga.

Glasoviti vilomlec Urbanec se je baje v prejšnji sredi pojavil v Laškem, odkoder je zopet brez sledu izginil.

Kakor se zadnje čase opaža, prihajajo slavne dvoživke vedno bolj do izraza. Tudi stari ata »Slovenski narod« jih je te dni preštetaval na svojem glasovitem »sitiu in rešutcu. Zdi se, da je tudi on z njimi obdan, kar je za stare kosti silno neprijetno, če mora za njimi lažiti iz suhega v vodo in potem zopet iz vode na suho. Kaj, ata »Narod«, ali nimamo mogoče tudi mi prav?

Šeru bo imel skioptično predavanje gosp. prof. Janko Mlakar o delu polnočnega pomeza na Spitzbergh. Vablivo vose člani, prijatelje in lanskeletne obiskovalce prosvetnih večerov na prvi prosvetni večer, ki bo drevi ob 8 v društvenem domu. — Odbor.

Naša pot na parisko razstavo je naslov predavanja, ki bo v petek na V. prosvetnem večeru. Letošnje leto je bila pač evropska sezona pariske razstave, ki je bila pod devizo umetnost in tehnika. Do 35 milijonov ljudi je to razstavo obiskalo, doseženo je bilo število obiskovalcev, kakor doslej še na nobeni drugi svetovni razstavi. Predavatelj g. rav. Vinko Zor, ki je vodil na razstavo ekspedicijsko s pomočjo avtobusa, bo nanizal krasne spomine na gornjaitalska jezera, katera so med potjo izletniki obiskali. Interesantna je zlasti cesta, ki vodi ob zapadnem bregu Gardaškega jezera in ki je bila nedavno zgrajena. Lepo mesto Lecco ob Comskem jezeru, Lugansko jezero in končno Locarno ob velikem jezeru so svetle točke tega potovanja. Interesantna je vožnja čez St. Gothardski prelaz v divjo romantično sotesko med Andermatom in Vierwaldstatakim jezerom in dalje preko Svlice v Pariz. Vse te kraje bodo kazale lepe skioptične slike. Na to predavanje se v ljudno vabi cenj. občinstvo. Predprodaja vstopnic v Prosvetni zvezi, Miklošičeva cesta 7; sedeži 3 din, stojišča 2 din, za dijake 1 din.

Akademski klub montanistov v Ljubljani bo privedel dne 7. decembra po dveletnem presledku svoj tradicionalni »Skok preko kože«. Naprošamo vsa društva in ustanove, da tega dne ne prirejajo svojih prireditev.

Ljubljansko gledališče

Drama. — Začetek ob 20. Sreda, 3. novembra: Viničarji. Red Sreda. Četrtek, 4. novembra: Firma. Premiera. Premierski abonma. Petek, 5. novembra: Zaprt. — (Gostovanje v Celju: »Dre.) Sobota, 6. novembra: Vozel. Izven. Proslava 35-letnega pisateljskega delovanja gosp. Pecije Petroviča. Opera. — Začetek ob 20. Sreda, 3. novembra: Zaprt. Četrtek, 4. novembra: Evangeljnik. Red B. Gostuje g. Josip Gostič. Četrtek, 4. novembra: Amaconke. Red Četrtek. Petek, 5. novembra: Ob 15. La Boheme. Dijaška predstava. Globoko znižane cene od 16 din navzdol.

Radi razdora med meščani in kmeti bomo pa vas prijeli za ušesa. Ali niste bili vi tisti, ki ste letos napisali v »Novi dobi«, da so kmetje manj vredna, olopela, nerasodna itd. masa, zato pač ne smete pričakovati, da vas bodo hvalili. Meščani pa bodo že sami uvideli, da ste samo vi s svojim hujskajočim pisanjem pripravili razdor v Laškem, katerega skušate sedaj podtakniti nam. Sicer pa mi ne opazimo nevarnih razdorov in sporov razen onih, ki ste jih vi umetno ustvarili. Nehajte že enkrat z neupravičenimi napadi in skušajte se mirno živeti v vlogi premaganca, ki ni imel sposobnosti za javno gospodarjenje, saj smo vam na vašo željo že neštokrat javno dokazali, kaj hočete se?

Bodočnost vam bo pokazala, da imamo prav mi, in edina posledica vašega hujskanja bo, da izgubite še tiste maloštevilne kaline, ki ste jih z vašim rovarjenjem ujeli na limanice.

Pomilovanja vreden je dopisnik, ko trdi, da bo Laško izgubilo zelo mnogo na tujskem prometu zaradi združitve občin. Mislimo, da tujce letovščarje ne bo prav nič motilo, če sedi v občinskem odboru v Laškem tudi nekaj kmetov. Na drugi strani se pa tudi kmetje zavedajo, da je v njihovem lastnem interesu, ako pridejo tujci k nam, saj njih denar prihaja v veliki meri tudi med kmete.

Prepričani smo, da bo baš združitve občin odpravila umetno mejo med mestom in deželjo, ker bodo pri medsebojnem sodelovanju odpadli od nemškutarstva in liberalizma privzgojeni predsodki.

Urožnikom iz Hoč se je posrečilo izslediti požigalca, ki je zadnje čase strahoval Razvanje in vso okolico. To je 22letni strojni ključavničar Franc Lubanjšek iz Razvanj. Lubanjšek je v noči na 1. november podtaknil ogenj v kolarnici posestnika Grašiča na Pohovi. Škoda, ki jo je povzročil požar, znaša okoli 100.000 dinarjev, krita pa je z zavarovalnino le v znesku 60.000 din. Na kraj požara so prihitali takoj gasilci iz Maribora, Pekar, Razvanja, Hoč, od Sv. Miklavža in Pohove. Požar se jim je posrečilo omejiti, tako da se ni razširil še na druga poslopja. Pri požaru pri posestniku Grašiču je dobil Grašičev sin precejšnje poškodbe, tako da so ga morali takoj prepeljati v bolnišnico.

V istem času je osumljeni Lubanjšek zažgal na Pohovi kopo slame, ki je bila zložena na posestvu posestnika Tavčarja Antona iz Maribora. Škoda je okoli 1000 din. Orožniška patrulja pod vodstvom narednika Popoviča je začela preiskavo in zaslišala služkinjo, ki je slišala hoditi omenjene noči tam mimo neke neznance. Arretiran je bil Lubanjšek, in sicer so ga orožniki prijeli v Razvanju doma v hiši. Preden so ga prijeli, pa so že v predsobi pregledali njegovo obleko in ugotovili, da manjkajo k neki obleki hlače. Te hlače so nato dobili v podstrešju. Bile so spodaj vse premočene, kar je kazalo, da je moral Lubanjšek brodirati nekje po vodi. Ko je osumljenec le videl, da ne more več tajiti svojih dejanj, je vse priznal. Povedal je, da je požgal tudi pri Grašičevih, kjer je moral preko vode. Nadalje je priznal, da je požgal tudi pri posestniku Josipu Hajdinu, Varsiču V., Dregariču Stefanu in kmetu Fricu, ki so vsi iz Razvanja. Škoda, ki so jo prizadejali vsi ti požari, je ocenjena na okroglo pol milijona dinarjev.

Lubanjšek pravi, da ni požgal iz škodoželjnosti, pač pa zaradi tega, ker ima čudovito slast nad tem, če vidi, kako kje kaj gori. Ta požigalska strast se mu posebno razvname takrat, kadar ga ima malo v glavi.

Vse kaže, da bo pri nadaljnjem zaslišanju požigalec Lubanjšek povedal še kaj več tudi o drugih svojih grehah. Zagovarja se mirno in je dosedaj še vse priznal.

Uspešno delo Olepševalnega društva v Radgoni

Gor. Radgona je vsekakor najvažnejša obmejna postojanka ob naši severni meji. Je to važno gospodarsko, prosvetno in kulturno središče Prlekije, Slovenskih goric in Slovenske krajine. To mesto je posebno v zadnjem času pokazalo precej napredka, to pa predvsem zaradi tega, ker je spoznalo velik pomen tujskega prometa, ki ob drugače slabih gospodarskih razmerah more le prinesiti nekaj blagostanja. Na pobudo radgonske občine se je letos ustanovilo v mestu Olepševalno društvo, ki mu etovji na čelu g. inž. Vladimir Knez. Kljub malenkostnim sredstvom, ki so na razpolago, je to društvo v tej kratki dobi svojega obstoja zaznamovalo precejšen napredek, ki bo mestu gotovo v veliko korist. Radgonska posojilnica je dala na razpolago vrt, ki ga je Olepševalno društvo preuredilo v krasen park.

S takšnim delom je Gornja Radgona postala že sedaj mnogo bolj privlačno mesto, gotovo pa bo v bodoče z novimi deli, ki so na vidiku, mogla še bolj privabljati tujce kot dosedaj. Želimo, da bi Olepševalno društvo doseglo še mnogo uspehov, ki bodo na vsak način v veliko gospodarsko korist mestu samemu, nič manj pa tudi okolici.

Od tu in tam

Narodna skupščina se bo najbrž sestala že 16. novembra. Pričakujejo, da bo do takrat finančni minister predložil osnutek novega državnega proračuna. Senat pa bi se imel sestati šele konec meseca.

Sodišče za zaščito države v Belgradu je obsodilo na deset let robije voditelja jugoslovanskih komunistov in zastopnika kominterne v naši državi Adolfa Munka. Nekaj njegovih prijateljev pa je bilo obsodjenih na manjše kazni. Munka so naše oblasti dolga leta iskale, prijele so ga pa šele spomladi, ko je organiziral skupino okrog 700 jugoslovanskih levicarjev kot prostovoljce za Španijo. Vsi ti prostovoljci so se na tihoto zbrali v okolici Šibenika, naka so se hoteli e čolni prepeljati na neko tujo ladjo, ki se je v ta namen sredi noči usidrala blizu Šibenika. Toda oblasti so zvedele za te načrte in so odhod jugoslovanskih prostovoljcev v Španijo pravočasno preprečile. Ob tej priliki je padel v past tudi Munk in z njim vred nekaj vidnejših organizatorjev komunistov.

Muslimanski minister dr. Šefkija Behmen je končal svoje agitacijsko potovanje po Bosni. Minister se je povsod izrekel proti sporazumu med KDK z belgrajsko združenjo opozicijo. Nasprotno pa prihajajo vesti, da je postal velik prijatelj sporazuma hrvatski uskok in vneti podpornik vseh diktatorskih režimov ter minister v Zivkovičevem kabinetu Nikola Preka. Pred dnevi je prišel Preka v Dubrovnik in obiskal svoje politične prijatelje. Bajje namerava tudi javno nastopiti za sporazum.

Prvo nagrado v tekmovalju za osnutek nove palače prosvetnega ministva sta dobila zagrebška arhitekta Haberle in Bauer. Drugo nagrado je dobil arhitekt Cohulja iz Skoplja, tretjo pa sarajevska arhitekta Bajlon in Samanek. Prva nagrada je znašala 25.000 din, druga prav toliko, tretja pa 15.000. Palačo bodo začeli graditi najbrž šele prihodnje leto.

Preko 272.000 kg cvetja in 37.000 kg salate je spravila na razna domača tržišča Vrtnarsko-sadljarska zadruga v Splitu. Zadruga je pokazala novo pot, po kateri bi se lahko proumerilo daljinsko gospodarstvo. Pred leti so začeli povečevati cvetlične nasade in iz jugoslovanskega trga izvirati italijansko blago. V veliki meri se jim je to posrečilo. Ti uspehi so rodili tudi misel, naj bi vinogradniki deloma opustili gojitve trte, ki prinaša malo dobička in se bolj vneto oprijeli gojitve cvetlic.

V soboto bodo spustili v morje dva nova trgovska parnika, ki sta bila izdelana doma v splitski ladjedelnici. Slovensnostim bodo prisostvovali prometni minister dr. Spaho, trgovinski minister dr. Vrbančič in minister brez listnice dr. Niko Novakovič. Kumič bosta soproga ministrskega predsednika dr. Milana Stojadinoviča in soproga prometnega ministra dr. Spaha. Ko bodo spustili v morje prvi parnik »Šumadija«, bodo povabljenim gostom postregli na ladji »Prestolnaslednik Peter« s šampanjem; potem, ko bodo porinili v morje še »Sarajevo«, se bodo po povabljenih gostje vsedli k pojedini na ladji »Kraljica Marija«. Za to veselo vstje pa prihaja bolj žalostna. Ker splitska ladjedelnica nima novih naročil, bo morala odpustiti precej delavcev, čim bosta imenovana parnika dogotovljena. Ali ne bi kazalo poplavo šampanja odstaviti z dnevnega reda in privoščiti to dobroto v drugi obliki delavcem, ki bodo morali oditi?

V Zenici je bil v ponedeljek zvečer izvršen nenavaden uboj. Ko je tovorni vlak vozil v postajo mimo hišice, v kateri je stanoval nadzornik železniške proge Alija Ljutovič s svojo drugo ženo Bahrijo, je nekdo ustrelil skozi okno proti postelji, v kateri sta mošt in žena spala. Prva krogla je zadela mlado ženo v vrat, druga pa nadzornika v želodec. Mošt je imel še toliko moči, da je poklical svoje otroke, ki so spali v bližnji sobi, pa strelav zaradi ropotanja vlaka niso slišali, nato je stekel k orožnikom. Orožniki so dognali, da je streljal človek, ki se je bil pripeljal iz Zenice, kajti pod oknom so našli železniško karto, ki se je glasila za progo Sarajevo—Zenica. Zločin je najbrž izvršila Ljutovičeva prva žena Munira, katero je Alija odpodil, ker je bila nezvesta ter se je družila z odpuščenim železniškim uradnikom Simičem. Munira je potem odšla v Sarajevo in se udinjala v neko tovarno pletenin.

Navijače cen so začeli na debelo preganjati v Somborju. Policija je prijela sodišču nič manj kakor 29 mesarjev, 33 pekovi in 19 trgovcev s kurivom. V tem mestu veljajo namreč maksimalne cene. Najhujši navijač so bili trgovci s kurivom. Ko je občina razpisala licitacijo za nabavo nekaj vagonov drv, so se oglasili trgovci in ponudili drva po 3000 dinarjev za vagon. Občina pa je drva kupila od prvih proizvajalcev in plačala vsak vagon p 02250 dinarjev. S tem je prihranila nič manj kakor 60 jurjev. Prav ob tem primeru je občina postala pozorna na vse trgovce in obrtnike in jih nazadnje tudi ovadila sodišču.

Zaradi klobuka, ki ga ni snel z glave, ko je stopil v odvetnikovo pisarno, je moral pred sodišče zagrebški hišni posestnik Rudolf Bernstejn. V Bernstejnovi hiši je zastopstvo tovarne peč, ki je njen pravni zastopnik odvetnik dr. Berger. Nekega dne je Bernstejn stopil v odvetnikovo pisarno, ne da bi snel z glave klobuk. Ko je začel govoriti, ga je odvetnik opozoril, da se običajno sname klobuk z glave, če kdo stopi v tujo sobo ali pisarno. Bernstejn se — in odšel. Odvetnik je smatral to za žalitev in hišnega posestnika tožil. Sodišče se je pridružilo njegovemu mnenju in Bernstejna obsodilo na 250 din kazni pogojno na eno leto ter na plačilo pravnih stroškov.

Z razbojnikom se je na žive in mrtve boril kmet Mijo Tremljan iz Bukovja pri Križevcih. Posestnik je sredi noči začul neko škripanje v sobi, kjer je spal. Ko je odprl oči, je v temi razločil temno postavo, ki je imela v roki dolg nož. Mijo se je hitro zavedel. Skočil je na razbojnika in ga podrl. Borba je trajala nekaj časa, dokler niso prišli na pomoč sosede, ki so čuli Mijove klice na pomoč. Razbojnik je zadal Tremljanu več ran s nožem, vendar je imel Mijo še vedno toliko moči, da ga je obvladal. Ko so razbojnika zvezali in odvedli na orožniško postajo, so spoznali v njem znanega razbojnika Nikola Sakačiča, ki je v zadnjem času kot glavni neke ciganske tolpe ropal po okolici. Kasneje se je ločil od družbe, ker ga je pri prepriju zaradi razdelitve plena eden izmed tovarišev težko ranil. Razbojnik je bil tako drzen, da je prišel v koprivniško bolnišnico ter se pripravil pod tujim imenom. Ko je nekoliko okreval, jo je popihal. Sedaj se je sam ujel.

80 letni »fant od iare« se je poročil s 73 letnim »dekletom«, namreč Radojko Vesič s Simono Bekič, ki sta oba doma iz Banjaluke. Takega dogodka to mesto še ni doživelo.

Škrbast, plešast, kratkoviden

Ni malo to, tri tisoč let. Na vsak način je to razdobje, v katerem se marsikaj novega lahko zgodi in v katerem se tudi lahko ta ali ona stvar spremeni. Ne moremo reči, da bi človek ne bil podvržen temu »zobu časa«. Zato so učene glave začele razmišljati tudi o tem, kakšen bo človek po tri tisoč letih. Mnenja o tem so dokaj različna. Nekaj teh učeni mož misli, da se bo človek do takrat še mnogo bolj izpopolnil telesno in duševno in se bo v svoji popolnosti precej približal Bogu. Po veliki večini pa učenjaki mislijo, da bo človek čez tri tisoč let bolj podoben groznomu nestvoru, kakoršnega ga bo naredila človeška iznajdljivost sama. Ti črnogledi imajo veliko večino. Med njimi je tudi angleški dušeslovec Barker, ki si človeka po tri tisoč letih nekako takole predstavlja:

Človek bodočnosti je označen po škrbavosti. Čemu naj bi tedaj tudi rabil zobe? Hranil se bo — kolikor mu bo hrana sploh še potrebna — z raznimi umetnimi kemičnimi snovmi, ki jih bo lahko prebavljajal že v ustih. Prebava v želodcu bo tedaj lahko čisto odpadla. Človekova narava je tako modro ustvarjena, da bodo tudi vsi udje, ki se vsaj navidez zde kot neobhodno potrebni, kratkoma odpadli. Na ta način pa bo telesu prihranjene mnogo življenjske sile, ki jo drugače potrošijo ti udje. Po tri tisoč letih človeku v jezi ne bo več treba puliti las, ker jih tudi ne bo imel. Čemu tudi lasje, če pa bo lahko ob času najbolj vročega sonca in najslabšega dežja nosil do vseh podrobnosti izpopolnjen in vsestransko zadovoljiv klobuk? Na drugem koncu telesa bo človek tudi precej drugačen, kot je pa danes. Rekl bi lahko, da bo postal že kar nekam smešen. Mesto normalnih stopal s prsti bo dobil noge približno takšne oblike, kakor jih ima slon. Od vseh prstov bo ostal na vsaki nogi le še po eden, ki pa bo zato tembolj močno razvit, da bo mogel nositi vso težo telesa. Barker je trdno prepričan, da vsi ostali prsti na nogi niso nič kaj potrebni in da bodo počasi postali okrnjeni. Tej spremembi primerna bo tudi človekova hoja. Človek ne bo mogel več hoditi tako prožno in elegantno kot danes, pač pa bo vse bolj začel posnemati slona.

Sploh bo bodoči človek vse bolj »enostaven« kot je današnji. Zgubil bo tudi še nekaj reber, tako da bo zdravnikom pri operacijah delo precej olajšano. Nihče več ne bo leta 4937 govoril o kakšnem ročnem delu. Vse delo bodo opravljali stroji, seveda na človekovo povelje. Tudi oči se bodo precej poslabšale. Ljudje bodo vsi od kraja postali kratkovidni. Če bo še kdo do tedaj ohranil normalne oči,

ne bo malo začudenja nad njim in bodo njegove bistrice oči vsi smatrali kot izreden primer daljnovidnosti. To bo za tiste čase pravo čudo.

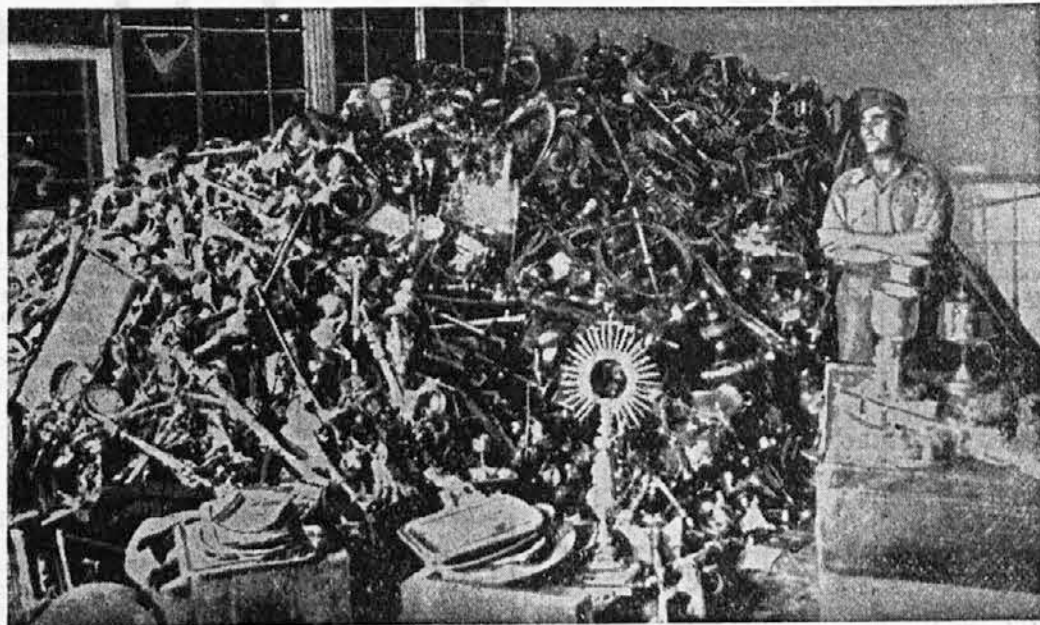
Ta človek iz leta 4937 bo res nekaj izrednega: bo plešast, škrbast, kratkoviden, ne bo imel reber, na nogah pa bore en prst, no, bo pa ta malo bolj krepek. Barker pa najbrž z vsemi nami deli tolažbo, da tega srečnega leta 4937 ne bomo več dočakali.

18 krat okoli zemlje

Pred dobrim mesecem dni je prišel v nek hotel v Honolulu neznan Amerikanec in si v njem najel sob za 14 dni. Toda, že po treh dneh so tega gosta nenadoma pogrešili, ko ga ni bilo od nikoder na spregled. Ker so hoteli na vsak način ugotoviti, kaj se je z njim zgodilo, so vdrli tudi v njegovo sobo. Našli so ga v postelji — mrtvega. Poklicali so seveda takoj zdravnika, ki je ugotovil, da je smrt nastopila zaradi srčne kapi. V obleki tega Amerikanca so našli tudi precej izkazil, na podlagi katerih so ugotovili, da je bil to neki Julius Brittlebank, doma iz Charlestona. V Ameriki so tega moža navadno imenovali kar z imenom »večni popotnik številka 1.«, kajti vse svoje življenje je takorekoč prebil na potovanjih. Bil je precej bogatih staršev in si je zato lahko privoščil vsako leto kakšno daljše potovanje po neznanem svetu. Hotel v Honolulu-u je bil zadnja postaja njegove nemirne življenjske poti. Tu ga je prehitela smrt potem, ko je bil namenjen, da že osemnajstič pride okoli zemlje. To so ugotovili na podlagi njegovega dnevnika, ki so ga našli pri njem. Mož je pisal ta dnevnik od tedaj, ko je prvič odšel na daljšo pot po svetu. Pisal pa ga je vse do svoje smrti z največjo skrbnostjo in pazljivostjo. Zato je ta dnevnik gotovo eden najbolj zanimivih potopisov, kar jih je kdo sploh kdaj napisal. V njem je vssekakor dosti takšnega, o čemer še nihče ni pisal in bi zato razni romanopisci gotovo radi segli po njem, če bi ga le mogli doseči.

Julius Brittlebank je prehodil na svojih potovanjih — kolikor so mogli pač preračunati — nič manj kot 3,2 milijona kilometrov in je bil na tej rekordni poti večkrat priča važnih zgodovinskih dogodkov.

V knjižnici: »Ste že imeli «Sedem let z napačno ženo»?«
»Ne; dvanajst. Sicer pa, kaj vas to briga?«

Po zavzetju Santanderja so Francovi vojaki naleteli v tem mestu na tale dragocen plen, ki so ga španski boljševiki prej nabrali po raznih španskih katoliških cerkvah.

Ali bo vojna, ali ne?

Kdo more reči, da se prav nič ne boji vojne, ko pa se neprestano govori o tem, kakšne grozote je prinesla zadnja in kakšne bo prihodnja, na katero se vse države, posebno močnejše, zelo skrbno pripravljajo. Saj menda še vedno drži izrek, da se človek tega, o čemer se največ govori, najbolj boji. Po časopisih pogosto objavljajo razni vojni strokovnjaki svoja mnenja o tem, kakšna bo bodoča vojna in o tem, če bo do vojne sploh prišlo. Malo pred izbruhom kitajsko-japonske vojne je washingtonski »institut za javno mnenje« stavel milijonom Amerikancev tale vprašanja: »Ali mislite, da bo res izbruhnila spet svetovna vojna?«, »Kdaj bo ta vojna izbruhnila?«, »Ali morejo ostati Združene ameriške države nevtralne in se ne udeležiti te vojne?«, »Kateri narod ali katera država bo po vašem mnenju odgovorna za novo vojno?«.

Odgovori na ta vprašanja so nekam čudno presenetljivi. 78 odstotkov je bilo takšnih, ki pravijo, da bo gotovo prišlo do druge svetovne vojne. Od vsake stotine jih 16 misli, da bo druga svetovna vojna izbruhnila še predno preteče eno leto. Združene ameriške države se te vojne po mnenju 56 odstotkov ljudi ne bodo udeležile. Še bolj zanimivo je, koga smatrajo za krivca bodoče vojne. Ta očitek zadene v 76 odstotkih odgovorov Nemčijo, prav malo pa Anglijo (2%), Rusijo (11%) in Španijo (5%).

Nogomet v Angliji

Menda ni nikjer na svetu tolikega zanimanja med ljudstvom vseh slojev za nogomet kot po zahodnih državah Evrope, v Franciji, Belgiji, Holandiji in tudi v Italiji, kjer je sedaj povsed nogometna sezona na visku. Kakor vsaka človeška slabost, tako tudi par blazno zanimanje za nogometne tekme — če se to more imenovati slabost — donaha nekaterim »vzvišenim« nad vse podobne slabosti, ogromne dobičke. Toda po svojem navdušenju za nogometne tekme prekašajo hladni Angleži tudi najbolj vročerkvne Italijane. V Angliji je v zadnjih desetih letih nogomet ustvaril prava podjetja, ki, seveda le nekaj mesecev v letu, zaposlujejo na tisoče deklet in žen. Nogometne tekme so postale važen vir državnih dohodkov, vir bogastva za dobre poznavalce igralcev in vzrok burnih dogodkov pri vsem prebivalstvu. Ljudje namreč stavijo na to ali ono moštvo kot na dirkalne konje.

Tekme se vrše v Angliji v sobotah popoldne. V vsakem večjem mestu so velika posebna podjetja, ki pošljejo svojim naročnikom, katerih je na stotine tisočev, posebne liste. Podobne liste prinašajo tudi nekateri športni časopisi. Na teh listih so tiskana imena nogometnih društev in red, v katerem igrajo prihodnjo soboto. Nato je več predelov, vrhu katerih je označena vsota, katero kdo more staviti za zmago tega ali onega društva. Vsak naročnik, oziroma nogometni navdušenec, napiše

v stolpcih vsoto, ki jo hoče staviti, poleg vsakih dveh klubov, ki se boeta spoprijela — navadno je 12 parov — kdo bo zmagal, oziroma naredi križec, če misli, da sta oba enako močna. Potem pošlje listo in stavljeno vsoto tvrdki, ki je liste izdala in vso zadevo vodi, prepis liste pa obdrži zase.

Takoj po tekmi pregledujejo in urejajo tisoče uradnic poslance liste, zaznamujejo pravilne rešitve, drugi pa seštevajo poslani denar, odštevajo odstotke za tvrdko in pristojbino za občine in državo ter računajo dividende, ki pripadajo pravilnim rešitvam. Manj ko je pravilnih rešitev, večji so deleži.

Najbolj priljubljene so »penny pools« (pulz), kjer staviš približno samo 1 dinar, pa dobiš, če ti je sreča mila, lahko milijone. Večkrat so dobili že po 19.000 šterlingov (skoro 5 milij. din). Nekdo je stavel samo 6 penijev, pa je zadel 30.780 šterlingov.

Lansko zimo so po vsej Veliki Britaniji ljudje samo s stavami znosili vsak teden 750.000 šterlingov (krat 240 = din) skupaj. Število list je doseglo 30 milijonov na teden. Letos pa pravijo, da se bodo številke še precej dvignile.

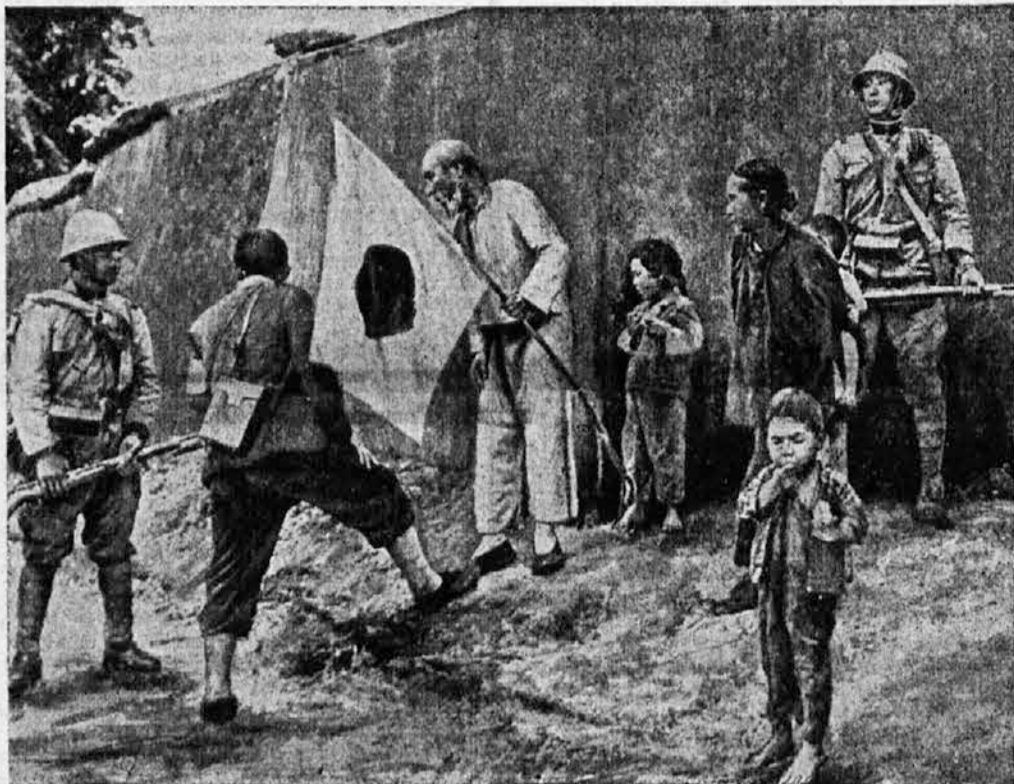
Največja tvrdka za izdajanje in pregledovanje list je v Liverpoolu, središču angleške industrije. Deluje v štirih mogočnih stavbah in zaposluje pet tisoč ljudi, po večini žensk. Poleg najmodernejših strojev in naprav za hitro delovanje ima tudi svojo restavracijo, v kateri 600 uslužbencev lahko obeduje naenkrat.

Jasno je, da ima pri tolikem prometu velike dobičke tudi država že samo s poštnino, kaj šele s posebnimi pristojbinami! Pri vsem tem pa seveda trpi šport, bistvo velike nove industrije.

Oglašujte v Slov. domu!

Od 12.113 predloženih osnutkov je japonski odbor za XII. olimpijado v Tokiu sprejel tale olimpijski znak. Pet krogov poznamo že iz Berlina, ob njih pa je japonska zastava.

Po kitajskih vaseh japonski vojaki pod bajoneti zaslišujejo starce in otroke, ki so edini doma počakali sovražnika.

M. Jacoby - R. Leigh:

Poročnik indijske brigade

Vsi so gledali ta lepi par, tega mladega, zastavnega častnika in dekle, ki je sklanjalo glavo in bilo v svoji belini podobno nekemu nesvetnemu bitju. Vsem se je zdelo, da je Elizabeta znamenje sreče, ki plava po dvorani.

Geoffrey je zašepetal zaročenki: »Poglej malo okoli sebe! V tej dvorani lahko vidiš vse, kar giblje svet, bogastvo, spletke in kali izdajstva ter sovraštva...« Pogledala ga je in se mu nasmehnila.

»Toda veš, kaj pomeni vse to zame?...? Nič... Vem samo to, da si pri meni in da si tako lepa!«

»Geoffrey!« je zašepetalo dekle in usta so ji zadrhtela v prитайeni bolečini.

»Elizabeta, tako te imam rad...«

Plesala sta in nista nič več govorila.

Vsi njeni prejšnji plesalci in družabniki so se zdaj odrekli njene družbe, saj so vedeli, da je za Geoffreya to zadnji ples za kdo ve kako dolgo. Morda celo... zadnji ples sploh... Vsi častniki so vedeli, da so Geoffreya poslali na nevarno pot in da se je že večkrat dogodilo, da se ljudje s takih pot sploh niso več vrnili.

Vsi so gledali ta mladi par, ki je pozabljal na vse okoli sebe in se med poslednjim valčkom morda za zmeraj poslavljajal — — —

Brata

Okrog ene ponoči je Geoffrey v kočiji spremil polkovnika Campbella in njegovo hčerko domov. Zatem se je spet vrnil na ples.

Surat kan je bil že odšel. Zdaj se je opažalo, da so bili ljudje veselejši, kakor da jim je nekaj odleglo. Maharadževa navzočnost je delovala nanje kakor mora, čeprav so si vsi pri-

zadevali, da bi te svoje neprijetne občutke skrivali. Zdaj pa je z marsikaterega togega obraza padla krinka.

Nekateri so bili odkritosrčno veseli. To so bili mlajši, ki niso nič vedeli, kaj se pripravljaja. Starejši pa, ki so vedeli, kaj se godi za kulisami, so zdaj lahko odkrito kazali svoja čustva in so bili zato dosti mirnejši in zadovoljnejši.

Geoffrey je zastoj iskal svojega brata. Dejali so mu, da je odšel pred četrte ure.

Sir Charles Macefield je bil očitno utrujen od svojih gostiteljskih dolžnosti. S sirom Warrentonom in s še nekaj starejšimi častniki je sedel v malem salonu. Obraz mu je bil miren, toda tisti, ki so ga že dalj časa poznali, so na njem brali očitna znamenaja resne skrbi.

Lady Warrentonova je z nekaj damami opravljala vso družbo. Začela je s Suratom in grofom Volonovim ter končavala pri zadnjem podporočniku.

V veliki dvorani so še vedno plesali.

Geoffrey je sklenil, da pojde domov in da bo prihodnji dan poiskal brata. Spomnil se je, da mu je Perry hotel povedati nekaj važnega... Najbrž kako zaljubljeno dogodivščino, si je mislil Geoffrey. Prevzelo ga je nežno čustvo bratske ljubezni, ko se je spomnil na Perrya, ki je bil precej mlajši od njega.

Ko je prišel v svojo sobo, je našel tam Perrya, ki je čakal nanj.

Geoffrey se je nasmehnil: »Perry, kaj si me čakal?... To mora biti pa res nekaj važnega, da si prišel sem, namesto da bi bil še na plesu, kakor se spodobi mlademu častniku v diplomatski službi... Torej — kaj je?«

»Geoff!« ...

Ustavil se je. Ni vedel, kako naj začne, kako naj pojasni tisto, kar se je zgodilo med njim in med Elizabeto.

»Kar govori!« mu je dejal pogumno Geoffrey, ki je bil pripravljen, da bo slišal kako zaljubljeno zadevščino. Toda ko je pogledal brata, je ta stal pred njim bled in kakor da stoji pred višjim častnikom na raportu, s kapo v desnici po predpisu.

Geoffrey si je prižgal pipo, pa ni kadil. Gledal je v daljavo, kakor da se je nečesa domislil...

Brata sta molčala...

Geoffrey je nekaj časa gledal brata, nekaj časa zrl v okno, skozi katero je že silila prva dnevna svetloba.

Se nikdar v življenju se ni znašel v takem dvomu kakor to jutro.

Kaj naj vse to pomeni? Njegov brat in Elizabeta? ...

Foto Warner Bros
Geoffrey in Perry sta molčala